യൂണിറ്റ് - II

അധ്യായം - 4

N9S1I6

മാനവവികസനം

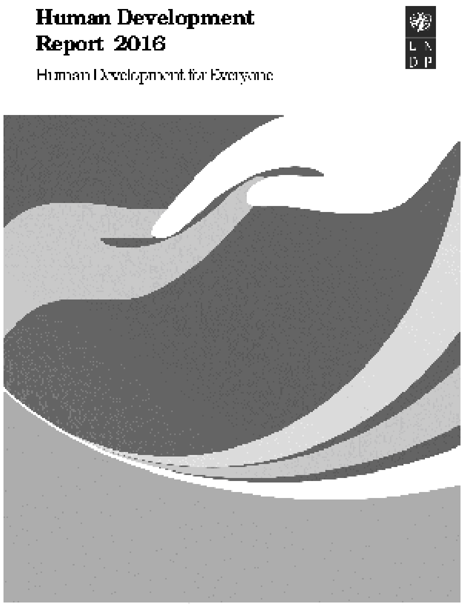

'വളർച്ച', 'വികസനം' എന്നീ പദങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് അപരിചിതമല്ലല്ലോ. ചുറ്റുപാടും നോക്കൂ, നിങ്ങൾക്ക് കാണാൻ കഴിയുന്ന (കാണാൻ കഴിയാത്തവയും) സകലവസ്തുക്കളും വളർച്ചയ്ക്കും വികസനത്തിനും വിധേയമാണ്. സസ്യങ്ങൾ, നഗരങ്ങൾ, ആശയങ്ങൾ, ദേശങ്ങൾ, ബന്ധങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയും എന്തിന് നിങ്ങൾക്കുപോലും വളർച്ചയുണ്ടാകുന്നില്ലേ? ഇതിൽനിന്നും നിങ്ങൾക്ക് എന്താണ് മനസ്സിലാക്കാനുള്ളത്?

വളർച്ചയും വികസനവും ഒന്നു തന്നെയാണോ? ഇവ പാരസ്പര്യത്തിലൂടെ സംഭവിക്കുന്നതാണോ?

രാജ്യങ്ങൾക്കും സമൂഹങ്ങൾക്കും ഏറെ പ്രസക്തമായ മാനവവികസനം എന്ന ആശയമാണ് ഈ അധ്യായം ചർച്ചചെയ്യുന്നത്.

വളർച്ചയും വികസനവും

ഒരു നിശ്ചിത കാലയളവിലുണ്ടാകുന്ന മാറ്റത്തെയാണ് വളർച്ച, വികസനം എന്നിവകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്. വളർച്ച ഗുണപരവും മൂല്യാതീതവുമാണ് എന്നതാണ് വ്യത്യാസം. അത് അനുകൂലമോ പ്രതികൂലമോ ആകാം. (അനുകൂലമോ (വർധന) പ്രതികൂലമോ (കുറവ്) ആയ മാറ്റമാണ് വളർച്ച.)

എപ്പോഴും അനുകൂലമായി ഉണ്ടാകുന്ന ഗുണപരമായ മാറ്റത്തെയാണ് വികസനം എന്നതുകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്. നിലവിലെ സാഹചര്യങ്ങളോടൊപ്പം കൂട്ടിച്ചേർക്കലുകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ വികസനം സംഭവിച്ചു എന്നു പറയാനാകൂ. അനുകൂല വളർച്ചയുണ്ടാകുമ്പോഴാണ് വികസനം സംഭവിക്കുന്നത്. എന്നാൽ എപ്പോഴും അനുകൂലവളർച്ച വികസനമുണ്ടാക്കണമെന്നില്ല. ഗുണപരമായി അനുകൂലമാറ്റമുണ്ടാകുമ്പോൾ വികസനമുണ്ടാകുന്നു.

ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു നഗരത്തിലെ ജനസംഖ്യ നിശ്ചിത കാലയളവിൽ ഒരു ലക്ഷത്തിൽനിന്നും രണ്ട് ലക്ഷമായി കൂടുമ്പോൾ അതിനെ നഗരവളർച്ച എന്ന് വിളിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ വാസയിടങ്ങൾ, അടിസ്ഥാനസേവനങ്ങൾ തുടങ്ങിയ സൗകര്യങ്ങളിൽ മാറ്റമില്ലാതെ തുടർന്നാൽ ഇവിടെ വളർച്ചയ്ക്കൊപ്പം വികസനം സംഭവിക്കില്ല.

വളർച്ചയെ വികസനത്തിൽനിന്നും വേർതിരിച്ച് കാണിക്കാനാകുന്ന കൂടുതൽ ഉദാഹരണങ്ങൾ കണ്ടെത്തൂ.

പ്രവർത്തനം

വികസനോന്മുഖ വളർച്ചയും വികസനരഹിതവളർച്ചയും വ്യക്തമാക്കുന്ന ചിത്രങ്ങൾ വരയ്ക്കുകയോ ഉപന്യാസം തയാറാക്കുകയോ ചെയ്യുക.

ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ വികസനം ദശാബ്ദങ്ങളോളം കണക്കാക്കിയിരുന്നത് സാമ്പത്തിക വളർച്ചയുടെമാത്രം അടിസ്ഥാനത്തിലായിരുന്നു. അതായത് രാജ്യത്തെ ജനജീവിതത്തിൽ കാര്യമായ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കാൻ കഴിയി

ബാന്ദ ആഷെ, ജൂൺ 2004

ബാന്ദ ആഷെ, ഡിസംബർ 2004

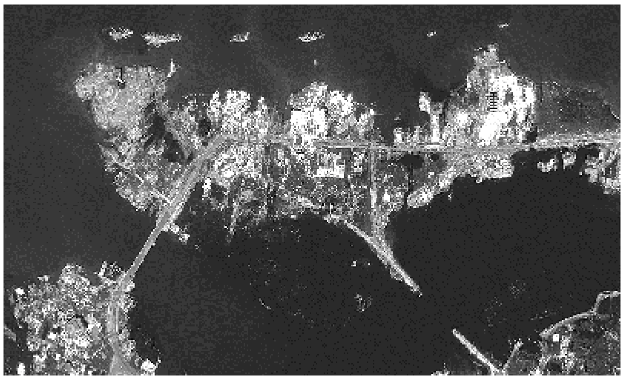

നഗരങ്ങൾക്കും പ്രതികൂല വളർച്ചയുണ്ടാകുമെന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയാമോ? ഈ സുനാമിബാധിത പ്രദേശത്തിന്റെ ചിത്രം നോക്കൂ. ഒരു നഗരത്തിന്റെ വലിപ്പത്തിന് പ്രതികൂലവളർച്ചയുണ്ടാകാൻ പ്രകൃതിദുരന്തം മാത്രമാണോ കാരണം?

ല്ലെങ്കിൽപോലും വലിയ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥകളെ കൂടുതൽ വികസിതമായി കണക്കാക്കിയിരുന്നു.

ഒരു രാജ്യത്തെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതനിലവാരം, അവർക്ക് മുന്നിലെ അവസരങ്ങൾ, അവരനുഭവിക്കുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യം എന്നിവയാണ് വികസനത്തിന്റെ മാനങ്ങൾ എന്നത് പുതിയ ആശയമല്ല. ഈ ആശയങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ടിലെ എൺപത്, തൊണ്ണൂറ് കാലയളവുകളിൽ വ്യക്തമായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ദക്ഷിണേഷ്യൻ സാമ്പത്തികശാസ്ത്രജ്ഞരായ മെഹബൂബ്-ഉൽ-ഹക്ക്, അമർത്യാ സെൻ എന്നിവരുടെ സംഭാവനകൾ ഇതിൽ പ്രധാനമാണ്.

ഡോ. മെഹബൂബ്-ഉൽ-ഹക്കാണ് മാനവ വികസനം എന്ന സങ്കല്പം ആദ്യമായി മുന്നോട്ടുവച്ചത്. ജനങ്ങൾക്ക് മുന്നിലെ അവസരങ്ങൾ വിപുലീകരിച്ച് ജീവിതം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്ന വികസനമാണ് മാനവ വികസനമെന്ന് ഹക്ക് വിശദീകരിച്ചു. ഇതിൻപ്രകാരം എല്ലാ വികസനവും ജനകേന്ദ്രീകൃതമാണ്. അവർക്ക് മുന്നിലെ അവസരങ്ങൾ പരിമിതമല്ല മറിച്ച് സദാ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ജനങ്ങൾക്ക് അർഥവത്തായ ജീവിതം സാധ്യമാക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയാണ് മാനവവികസനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ലക്ഷ്യം.

അർഥവത്തായ ജീവിതം എന്നത് കേവലം ദീർഘമായ ഒന്നല്ല. വ്യക്തമായ ലക്ഷ്യത്തോടുകൂടിയതാവണം ജീവിതം. ആരോഗ്യപൂർണവും പ്രതിഭകൾ വികസിപ്പിക്കാൻ ശേഷിയുള്ളതും സാമൂഹ്യപ്രക്രിയകളിൽ ഇടപെട്ട് ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ പ്രാപ്തിയുള്ളവരുമായിരിക്കണം ജനങ്ങൾ എന്നാണ് ഇത് അർഥമാക്കുന്നത്.

ദീർഘവും ആരോഗ്യപൂർണവുമായ ജീവിതം നയിക്കുക, അറിവ് നേടാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങളുണ്ടാക്കുക, അഭി

നിങ്ങൾക്കറിയാമോ ?

ഡോ. മെഹബൂബ്-ഉൽ-ഹക്, പ്രൊഫ. അമർത്യാ സെൻ എന്നിവർ അടുത്ത സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. പ്രാരംഭ മാനവ വികസന റിപ്പോർട്ട് തയാറാക്കുന്നതിനായി ഡോ. ഹക്കിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഇവർ സംയുക്തമായി പ്രവർത്തിച്ചു. വികസനത്തിന് വ്യത്യസ്തമായ ഒരു വീക്ഷണം നൽകാൻ ഈ ദക്ഷിണേഷ്യൻ സാമ്പത്തികശാസ്ത്രജ്ഞർക്ക് കഴിഞ്ഞു.

വ്യക്തമായ കാഴ്ചപ്പാടിനുടമയായ പാക്-സാമ്പത്തികശാസ്ത്രജ്ഞൻ ഡോ. മെഹബൂബ്-ഉൽ-ഹക്ക് 1990-ൽ മാനവ വികസന സൂചിക വികസിപ്പിച്ചു. സുദീർഘവും, ആരോഗ്യപൂർണവും അന്തസുമുള്ള ജീവിതം നയിക്കുന്നതിന് ജനങ്ങൾക്ക് മുന്നിലെ അവസരങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കുകയാണ് വികസനം എന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. 1990 മുതൽ എല്ലാ വർഷവും മാനവ വികസന റിപ്പോർട്ട് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിന് ഈ ആശയമാണ് ഐക്യരാഷ്ട്ര വികസനപരിപാടി ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നത്.

ഉള്ള കാര്യങ്ങളെ നിങ്ങൾ കാണുന്നു, നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു അതെന്തുകൊണ്ട്? ഇല്ലാത്ത കാര്യങ്ങളെ ഞാൻ സ്വപ്നം കാണുന്നു, ഞാൻ ചോദിക്കുന്നു ഇല്ലാത്തതെന്തുകൊണ്ട്? ബർണാഡ്ഷായുടെ ഈ വാക്കുകൾ ഉദ്ധരിച്ച് നടത്തിയ പ്രസംഗത്തിൽനിന്നും ഡോ. ഹക്കിന്റെ മനസ്സിന്റെ വഴക്കവും ചട്ടക്കൂടുകൾക്ക് പുറത്തേക്കു ചിന്തിക്കാനുമുള്ള കഴിവും വ്യക്തമാണ്.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ വിപുലനമാണ് വികസനത്തിന്റെ പ്രധാനലക്ഷ്യമെന്ന് നൊബേൽ സമ്മാനജേതാവായ പ്രൊഫ. അമർത്യാ സെൻ നോക്കിക്കാണുന്നു. വികസനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും കാര്യക്ഷമമായ ഒരു മാർഗവും സ്വാതന്ത്ര്യം വിപുലമാക്കുക എന്നതുതന്നെ. സ്വാതന്ത്ര്യം ഉയർത്തുന്നതിൽ സാമൂഹ്യ-രാഷ്ട്രീയ സ്ഥാപനങ്ങളും പ്രക്രിയകളും വഹിക്കുന്ന പങ്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പഠനങ്ങളിൽനിന്നും വെളിവാകുന്നു.

വികസനം സംബന്ധിച്ച ഏതൊരു ചർച്ചയും ജനകേന്ദ്രീകൃതമാകുന്നതിലേക്ക് മേൽപറഞ്ഞ രണ്ട് സാമ്പത്തിക ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെയും പഠനങ്ങൾ വഴിതുറക്കുന്നു.

എന്താണ് അർഥവത്തായ ജീവിതം?

കുറഞ്ഞുവരുന്ന ശിശു ലിംഗാനുപാതപ്രശ്നം അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിന് ഭാരത സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച പരിപാടിയാണ് ബേട്ടി ബച്ചാവോ, ബേട്ടി പഠാവോ. ഇത് പെൺകുട്ടികളെ എങ്ങനെ അർഥവത്തായ ജീവിതത്തിലേക്ക് നയിക്കും എന്ന് സഹപാഠികളുമായി ചർച്ചചെയ്യൂ.

താഴെ കാണുന്നതിൽ അർഥവത്തായ ജീവിതമേത്?

ആരുടെ ജീവിതമാണ് കൂടുതൽ അർഥവത്ത്? ഒന്ന് മറ്റേതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ അർഥവത്താകുന്ന് എന്തുകൊണ്ട്?

മാനകരമായി ജീവിക്കാൻ ആവശ്യമായ മാർഗങ്ങൾ പ്രാപ്യമാകുക എന്നിവയാണ് മാനവവികസനത്തിന്റെ പ്രധാന മാനങ്ങൾ.

അതിനാൽ വിഭവപ്രാപ്യത, ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം എന്നിവയാണ് മാനവവികസനത്തിലെ പ്രധാന ഘടകങ്ങൾ. ഈ ഘടകങ്ങളോരോന്നും അളക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ സൂചകങ്ങൾ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏതെല്ലാമാണ് സൂചകങ്ങളെന്ന് ചിന്തിച്ചു നോക്കൂ.

അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾപോലും നേടിയെടുക്കാനുള്ള ശേഷിയും സ്വാതന്ത്ര്യവും ജനങ്ങൾക്കില്ലാത്ത സാഹചര്യങ്ങളുണ്ട്. അറിവ് നേടാൻ കഴിയാത്ത അവസ്ഥ, ദാരിദ്ര്യം, സാമൂഹ്യവിവേചനം, സ്ഥാപനപരമായ കെടുകാര്യസ്ഥത എന്നിവയ്ക്ക് പുറമേ മറ്റ് പല കാരണങ്ങൾകൊണ്ടും ശേഷി നഷ്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാകാം. ആരോഗ്യകരമായ ജീവിതം നയിക്കുന്നതിനും വിദ്യാഭ്യാസം നേടുന്നതിനും മാന്യമായ ജീവിത ഉപാധികൾ കൈവരിക്കുന്നതിനും ഇത് തടസമാകുന്നു.

ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, വിഭവപ്രാപ്യത എന്നീ മേഖലകളിൽ ജനങ്ങളുടെ ശേഷികൾ വികസിപ്പിക്കേണ്ടത് അവസരങ്ങളുടെ വിപുലീകരണത്തിന് വളരെ പ്രധാനമാണ്. ഈ മേഖലകളിൽ ജനങ്ങൾക്ക് ശേഷികൾ കൈവരിക്കാനായില്ലെങ്കിൽ അവർക്ക് മുന്നിലെ അവസരങ്ങൾ പരിമിതപ്പെടും.

ഉദാഹരണത്തിന്, വിദ്യാഭ്യാസം നേടാത്ത ഒരു കുട്ടിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു ഡോക്ടറാകണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കാനാവില്ല. എന്തെന്നാൽ വിദ്യാഭ്യാസമില്ലായ്മ അവളുടെ അവസരങ്ങളെയും പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നു. പാവപ്പെട്ട ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് അസുഖങ്ങളെ ചികിത്സിച്ചു മാറ്റുന്നതിനുള്ള വൈദ്യസേവനങ്ങൾ വിഭവപ്രാപ്യതയില്ലായ്മ കാരണം നിഷേധിക്കപ്പെടുന്നു.

പ്രവർത്തനം

വരുമാനം, വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം എന്നീ മേഖലകളിലെ ശക്തിയില്ലായ്മകൾ അവസരങ്ങളെ എങ്ങനെ പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നുവെന്ന് സഹപാഠികളുമായി ചേർന്ന് 5 മിനിട്ട് നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന ഏകാങ്കനാടകരൂപത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കൂ.

മാനവവികസനത്തിന്റെ നാല് തൂണുകൾ

ഒരു കെട്ടിടത്തെ തൂണുകൾ താങ്ങി നിർത്തുന്നതുപോലെ മാനവ വികസനത്തെയും സമത്വം, സുസ്ഥിരത, ഉൽപ്പാദനക്ഷമത, ശാക്തീകരണം എന്നീ ആശയങ്ങൾ പിൻതാങ്ങുന്നു.

എല്ലാവർക്കും അവസരലഭ്യതയിൽ തുല്യത കൈവരിക്കാനാകുകയാണ് സമത്വം എന്നതുകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്. ലിംഗം, വർഗം, വരുമാനം, ജാതി തുടങ്ങിയ വിവേചനങ്ങൾക്ക് അതീതമായിരിക്കണം ജനങ്ങളുടെ അവസരലഭ്യത. എന്നാൽ ഇന്ന് ഏറെക്കുറെ എല്ലാ സമൂഹങ്ങളിലും ഇതല്ല സാഹചര്യം.

ഉദാഹരണത്തിന്, സ്കൂളുകളിൽനിന്നുള്ള കൊഴിഞ്ഞുപോക്ക് ഏറെയും ഏത് വിഭാഗത്തിൽ നിന്നാണെന്ന് പരിശോധിച്ചാൽ അത് കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. ഇത്തരം പ്രവണതകൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുക എന്നതിലേക്ക് അത് നിങ്ങളെ നയിക്കും. ഇന്ത്യയിൽ സ്ത്രീകളും സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക പിന്നാക്കാവസ്ഥയിലുള്ളവരുമായ ധാരാളം പേർ സ്കൂൾപഠനം പൂർത്തിയാക്കാതെ കൊഴിഞ്ഞുപോകുന്നു. അറിവിന്റെ അപ്രാപ്യതമൂലം ഈ ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ അവസരങ്ങൾ പരിമിതമാകുന്നുവെന്ന് ഇതിൽനിന്നും അനുമാനിക്കാം.

സുസ്ഥിരത എന്നത് അവസരങ്ങളുടെ തുടർച്ചയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സുസ്ഥിര മാനവ വികസനത്തിന് ഓരോ തലമുറയ്ക്കും ഒരുപോലെ അവസരലഭ്യതയുണ്ടാകേണ്ടതുണ്ട്. ഭാവിതലമുറയെ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടുമാത്രമേ പാരിസ്ഥിതികവും സാമ്പത്തികവും മാനവികവുമായ എല്ലാ വിഭവങ്ങളും ഉപയോഗിക്കാവൂ. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു വിഭവത്തിന്റെ ദുരുപയോഗം ഭാവിതലമുറകൾക്കുള്ള അവസരങ്ങളുടെ ലഭ്യതയെ പരിമിതപ്പെടുത്തും. പെൺകുട്ടികളെ സ്കൂളിൽ വിടുന്നതിന്റെ പ്രാധാന്യം സംബന്ധിച്ച ഒരു ഉദാഹരണം നോക്കാം. ഒരു സമൂഹം പെൺകുട്ടികളെ സ്കൂളിൽ വിടുന്നതിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നില്ലെങ്കിൽ ഈ പെൺകുട്ടികൾ വളർന്ന് യുവതികളാകുന്ന ഘട്ടത്തിൽ അവർക്ക് പല അവസരങ്ങളും നിഷേധിക്കപ്പെട്ടേക്കാം. ഇത്തരത്തിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അവസരങ്ങൾ ഹനിക്കപ്പെടുന്നത് ജീവിതത്തിന്റെ മറ്റ് മാനങ്ങളെയും ദോഷകരമായി ബാധിക്കും. അതിനാൽ ഓരോ തലമുറയും ഭാവിതലമുറകൾക്കായി അവസരങ്ങളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്.

മനുഷ്യ അധ്വാനത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഉൽപ്പാദനശേഷിയെയാണ് ഉൽപാദനക്ഷമത എന്നതുകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്. ജനങ്ങളിൽ കാര്യശേഷികൾ വികസിപ്പിച്ച് ഉൽപ്പാദനക്ഷമത പരിപോഷിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ജനങ്ങളാണ് രാജ്യങ്ങൾക്ക് യഥാർഥ സമ്പത്ത്. അവരിൽ അറിവും ആരോഗ്യപരിപാലന സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കാനെടുക്കുന്ന ശ്രമങ്ങൾ തൊഴിൽ കാര്യക്ഷമത വർധിപ്പിക്കുന്നു.

ശാക്തീകരണമെന്നത് അവസരങ്ങളെ യഥാവിധി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള ഊർജം നേടുക എന്നതാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യവും കാര്യശേഷിയും വർധിക്കുമ്പോൾ ഈ ഊർജം കൈവരുന്നു. ജനങ്ങളെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിന് സൽഭരണക്രമവും ജനകേന്ദ്രീകൃതനയങ്ങളും ആവശ്യമാണ്. സാമൂഹ്യവും സാമ്പത്തികവുമായി പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്നവരുടെ ശാക്തീകരണത്തിന് പ്രത്യേക പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതുണ്ട്.

പ്രവർത്തനം

നിങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ പച്ചക്കറി കച്ചവടക്കാരിയുമായി സംസാരിച്ച് അവർക്ക് സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം കിട്ടിയിട്ടുണ്ടോയെന്ന് ആരായുക. അവർ പാതിവഴിയിൽ പഠനം ഉപേക്ഷിച്ചതാണോ? എങ്കിൽ എന്തുകൊണ്ട്? അവർക്കുണ്ടായിരുന്ന അവസരലഭ്യതയും സ്വാതന്ത്ര്യവും സംബന്ധിച്ച് നിങ്ങൾക്ക് എന്താണ് ഇതിലൂടെ മനസ്സിലാക്കാനായത്? ലിംഗം, ജാതി, വരുമാനം എന്നീ വിവേചനങ്ങൾ കാരണം അവരുടെ അവസരങ്ങൾക്കുണ്ടായ പരിമിതി ശ്രദ്ധിക്കുക.

മാനവവികസന സമീപനങ്ങൾ

മാനവവികസനത്തെ വിവിധതരത്തിൽ നോക്കിക്കാണാം. ചില മാനവവികസന സമീപനങ്ങളാണ്. (a) വരുമാനസമീപനം, (b) ക്ഷേമസമീപനം, (c) അടിസ്ഥാന ആവശ്യസമീപനം, (d) കാര്യശേഷി സമീപനം എന്നിവ (പട്ടിക4.1).

മാനവവികസനം കണക്കാക്കൽ

ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, വിഭവപ്രാപ്യത എന്നീ പ്രധാന മേഖലകളിലെ പ്രകടനം അടിസ്ഥാനമാക്കി മാനവവികസനസൂചിക രാജ്യങ്ങളെ പട്ടികപ്പെടുത്തുന്നു. മേൽപറഞ്ഞ പ്രധാന മേഖലകളിലെ പ്രകടനത്തെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള വിലയിരുത്തലിൽ ഒരു രാജ്യം ആർജിച്ച സ്കോർ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് രാജ്യങ്ങൾക്ക് റാങ്ക് നൽകുക. ഈ സ്കോറുകൾ ഒന്നിനും പൂജ്യത്തിനും ഇടയിലായിരിക്കും.

ആരോഗ്യപ്രാപ്യതയുടെ സൂചകമായി ആയുർദൈർഘ്യത്തെ പരിഗണിക്കുന്നു. ഉയർന്ന ആയുർദൈർഘ്യം അർഥമാക്കുന്നത് ജനങ്ങൾക്ക് ദീർഘകാലം ആരോഗ്യപൂർണമായി ജീവിക്കാനാകുന്നു എന്നതാണ്.

ജ്ഞാനപ്രാപ്യതയുടെ സൂചകങ്ങളായി മുതിർന്നവരിലെ സാക്ഷരതനിരക്കും, സ്കൂൾ പ്രവേശനനിരക്കും കണക്കാക്കുന്നു. എഴുത്തും വായനയും വശമുള്ള മുതിർന്നവരുടെ എണ്ണവും, സ്കൂളുകളിൽ പ്രവേശിക്കപ്പെടുന്ന കുട്ടികളുടെ എണ്ണവും ഒരു രാജ്യത്ത് വിദ്യാഭ്യാസം നേടുക ആയാസകരമാണോ അനായാസമാണോ എന്ന് സൂചന നൽകുന്നു.

വാങ്ങൽശേഷി (യുഎസ് ഡോളറിൽ) യുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് വിഭവപ്രാപ്യത കണക്കാക്കുന്നത്.

മേൽപറഞ്ഞ ഓരോ ഘടകങ്ങൾക്കും 1/3 മൂല്യം നൽകിയാണ് മാനവവികസനസൂചിക കണക്കാക്കുന്നത്. ഓരോ ഘടകങ്ങൾക്കും നൽകുന്ന മൂല്യങ്ങളുടെ ആകെതുകയാണ് മാനവവികസന സൂചിക.

നേടിയ സൂചികാമൂല്യം ഒന്നിനോടടുത്താണെങ്കിൽ അത് ഉയർന്ന മാനവവവികസനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 0.9831 ഏറ്റവും ഉയർന്ന മാനവവികസന മൂല്യമായും 0.268 ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ മാനവവികസനമൂല്യമായും കണക്കാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

പട്ടിക 4.1: മാനവവികസന സമീപനങ്ങൾ

(a)	വരുമാന സമീപനം	മാനവവികസനത്തിലേക്കുള്ള ആദ്യകാല സമീപനങ്ങളിലൊന്നാണിത്. മാനവവികസനത്തെ വരുമാനത്തോട് ബന്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു വ്യക്തി അനുഭവിക്കുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ തോത്, അയാളുടെ വരുമാനത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുമെന്ന ആശയമാണ് ഈ സമീപനത്തിന്റേത്. വരുമാനം എത്രകണ്ട് ഉയരുന്നുവോ മാനവവികസനതലവും അത്രകണ്ട് ഉയരുന്നു.
(b)	ക്ഷേമസമീപനം	എല്ലാ വികസനപ്രക്രിയകളുടെയും ഗുണഭോക്താക്കളായി മനുഷ്യനെ നോക്കിക്കാണുന്ന സമീപനമാണിത്. വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, സാമൂഹ്യക്ഷേമം അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി കൂടുതൽ പൊതുചെലവ് ആവശ്യപ്പെടുന്നതാണ് ഈ സമീപനം. ജനങ്ങൾ വികസനത്തിൽ പങ്കാളികളല്ല, മറിച്ച് പരോക്ഷസ്വീകർത്താക്കൾ മാത്രമാണവർ. ക്ഷേമകാര്യങ്ങൾക്കായുള്ള ചെലവ് പരമാവധി ഉയർത്തി മാനവവികസനം സാധ്യമാക്കുന്ന ഉത്തരവാദിത്തം സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്.
(c)	അടിസ്ഥാനാവശ്യ സമീപനം	ഈ സമീപനം മുന്നോട്ടുവച്ചത് അന്താരാഷ്ട്ര തൊഴിൽസംഘടനയാണ് (ILO). ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, ഭക്ഷണം, ശുദ്ധജലവിതരണം, ശുചിത്വം, ഭവനനിർമാണം എന്നീ ആറ് അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ജനങ്ങൾക്ക് മുന്നിലെ അവസരങ്ങൾ എന്ന ആശയത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്ന ഈ സമീപനം വിവിധവിഭാഗം ജനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകുന്നു.
(d)	കാര്യശേഷി സമീപനം	പ്രൊഫ. അമർത്യാസെൻ മുന്നോട്ടുവച്ച സമീപനമാണിത്. മാനവവികസനം പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രധാന മാർഗം ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, വിഭവപ്രാപ്യത എന്നീ മേഖലകളിൽ ജനങ്ങളെ കാര്യശേഷിയുള്ളവരാക്കുക എന്നതാണ്.

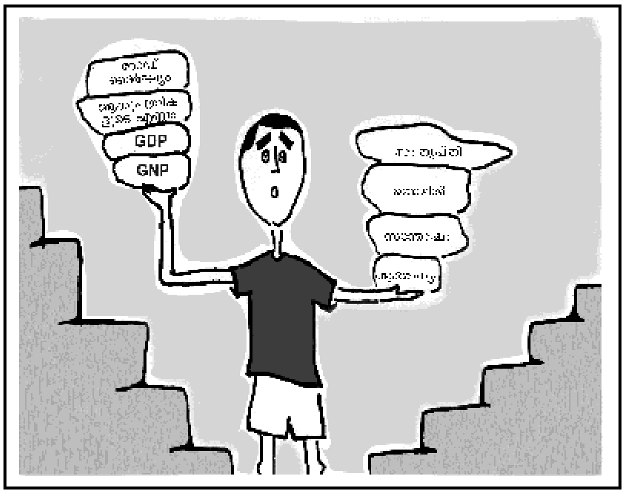

മാനവവികസനം കണക്കാക്കാനുള്ള രീതികളിൽ കുറ്റമറ്റതരത്തിലേക്ക് മാറ്റങ്ങളുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മാനവവികസനം സംബന്ധിച്ച വ്യത്യസ്ത വിവരങ്ങൾ ആർജിക്കുന്നതിനായി നിരന്തരം ഗവേഷണങ്ങൾ നടക്കുന്നുണ്ട്. ഓരോ പ്രത്യേകമേഖലയിലും രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യവും അഴിമതിയുടെ തലവും തമ്മിൽ ബന്ധമുള്ളതായി ഗവേഷകർക്ക് കാണാനായിട്ടുണ്ട്. രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യസൂചികയും അഴിമതി നിലനിൽക്കുന്ന രാജ്യങ്ങളുടെ പട്ടികയും തയാറാക്കുന്നതും സംബന്ധിച്ച ചർച്ചകൾ പുരോഗമിക്കുകയാണ്. മാനവവികസനതലം മനസ്സിലാക്കാൻ സഹായകമായ മറ്റു മാർഗങ്ങൾ നിങ്ങൾ ചിന്തിക്കൂ.

1990 മുതൽ ഐക്യരാഷ്ട്ര വികസന പരിപാടിയുടെ (UNDP) ആഭിമുഖ്യത്തിൽ എല്ലാവർഷവും മാനവ വികസന റിപ്പോർട്ട് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവരുന്നു. മാനവവികസനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എല്ലാ അംഗ രാജ്യങ്ങളുടെയും റാങ്ക് ക്രമത്തിലുള്ള റിപ്പോർട്ട് ഇത് ലഭ്യമാക്കുന്നു. മാനവവികസന സൂചികയും മാനവ ദാരിദ്ര്യസൂചികയുമാണ് ഐക്യരാഷ്ട്ര വികസന പരിപാടി (UNDP) മാനവവികസനം കണക്കാക്കാനായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന രണ്ടു സൂചികകൾ.

മാനവവികസനസൂചികയിലെ നേട്ടങ്ങളെയാണ് മാനവവികസനത്തിന് പരിഗണിക്കുന്നത്. മാനവവികസനത്തിന്റെ പ്രധാനമേഖലകളിൽ ഏതൊക്കെ നേടാനായി എന്ന് ഇതിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നു. എന്നാലിത് ഏറ്റവും വിശ്വാസ്യമായ അളവുകോലല്ല. കാരണം, ഇത് നേട്ടങ്ങളുടെ വിന്യാസത്തെ പരിഗണിക്കുന്നില്ല. മാനവവികസന സൂചികയോട് ബന്ധമുള്ള മറ്റൊരു സൂചികയാണ് മാനവദാരിദ്ര്യസൂചിക. ഇത് മാനവവികസനത്തിലെ വീഴ്ചകളെയാണ് പരിഗണിക്കുന്നത്.

ഇതൊരു വരുമാനേതര അളവുകോലാണ്. ഏതു മേഖലയുടെയും മാനവ വികസനത്തിലുണ്ടാകുന്ന വീഴ്ചകൾ കണക്കാക്കുന്നത് പരമാവധി 40 വയസുവരെ മാത്രമുള്ള ആയുർദൈർഘ്യം, മുതിർന്നവരിലെ നിരക്ഷരതാനിരക്ക്, ശുദ്ധജലപ്രാപ്യതയില്ലാത്ത ജനങ്ങളുടെ എണ്ണം, പുഷ്ടിയില്ലാത്ത കുട്ടികളുടെ എണ്ണം എന്നിവയെല്ലാം പരിഗണിച്ചാണ്. മാനവ വികസനസൂചികയേക്കാൾ കൂടുതൽ യാഥാർഥ്യത്തിന് നിരക്കുന്നത് മാനവ ദാരിദ്ര്യസൂചികയാണ്.

മാനവവികസനത്തിന്റെ ഈ രണ്ടു സൂചികകളും ചേർത്ത് വായിച്ചാൽ ഒരു രാജ്യത്തെ മാനവവികസനം സംബന്ധിച്ച വ്യക്തമായ ചിത്രം ലഭിക്കും.

രാജ്യാഭിവൃദ്ധിയുടെ അളവുകോലായി മൊത്ത ദേശീയ സംതൃപ്തി (GNH) യെ ഔദ്യോഗികമായി പ്രഖ്യാപിച്ച ലോകത്തിലെ ഒരേയൊരു രാജ്യമാണ് ഭൂട്ടാൻ. ഭൂട്ടാനികളുടെ സാംസ്കാരിക-ആത്മീയ ജീവിതത്തിലും, പരിസ്ഥിതിയിലും വികസനം സൃഷ്ടിച്ചേക്കാവുന്ന ഹാനികളെ ശ്രദ്ധാപൂർവം പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടാണ് ലൗകിക അഭിവൃദ്ധിയെയും സാങ്കേതികവികസനത്തെയും അവർ നോക്കിക്കാണുന്നത്. സന്തോഷത്തെ ത്യജിച്ചുകൊണ്ട് ലൗകികവികസനം നേടാനാവില്ല എന്നാണ് ഇതിനർഥം. വികസനത്തിന്റെ ആത്മീയവും, അലൗകികവും, ഗുണപരവുമായ തലങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നതിന് മൊത്ത ദേശീയ സംതൃപ്തി (GNH) നമ്മെ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുന്നു.

അന്താരാഷ്ട്ര താരതമ്യങ്ങൾ

മാനവവികസനം സംബന്ധിച്ച അന്താരാഷ്ട്രതല താരതമ്യങ്ങൾ രസകരമാണ്. രാജ്യവലിപ്പമോ, പ്രതിശീർഷ വരുമാനമോ മാനവവികസനവുമായി പ്രത്യക്ഷബന്ധം പുലർത്തുന്നില്ല. മാനവ വികസന മുന്നേറ്റത്തിൽ വലിയ രാജ്യങ്ങളേക്കാൾ ചെറിയ രാജ്യങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ട്. അതുപോലെ താരതമ്യേന സാമ്പത്തികമായി പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്ന രാജ്യങ്ങൾ മാനവ വികസന കാര്യത്തിൽ സമീപത്തുള്ള സമ്പന്നരാജ്യങ്ങളെക്കാൾ മുന്നിലെത്തുന്നുണ്ട്.

ഉദാഹരണത്തിന്, ചെറിയ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥകളെങ്കിൽകൂടി ശ്രീലങ്ക, ട്രിനിഡാഡ്, ടൊബാഗോ എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ മാനവവികസനസൂചികയിൽ ഇന്ത്യയെക്കാൾ മുന്നിലാണ്. അതുപോലെ, പ്രതിശീർഷ വരുമാനത്തിൽ പിന്നിലാണെങ്കിൽപോലും പഞ്ചാബ്, ഗുജറാത്ത് എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങളെക്കാൾ വളരെ മെച്ചപ്പെട്ട പ്രകടനമാണ് കേരളത്തിന്റേത്.

നേടിയ മാനവവികസനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ രാജ്യങ്ങളെ നാല് വിഭാഗങ്ങളായി തിരിക്കാം (പട്ടിക 4.2).

പട്ടിക 4.2: മാനവവികസനം: വിഭാഗങ്ങൾ, മാനദണ്ഡം, രാജ്യങ്ങൾ

മാനവ വികസന തോത്	വികസന സൂചികാ മൂല്യം	രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം
വളരെ ഉയർന്നത്	0.800 ൽ താഴെ കൂടുതൽ	51
ഉയർന്നത്	0.701 മുതൽ 0.799 വരെ	55
ഇടത്തരം	0.550 മുതൽ 0.700 വരെ	41
കുറഞ്ഞത്	0.549 താഴെ	41

അവലംബം: മാനവവികസന റിപ്പോർട്ട്, 2016

0.800 ൽ ഉയർന്ന മൂല്യം നേടിയ രാജ്യങ്ങളാണ് ഉയർന്ന മാനവവികസനമുള്ള രാജ്യങ്ങൾ. 2016 ലെ മാനവവികസന റിപ്പോർട്ടുപ്രകാരം ഇതിൽ 45 രാജ്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പട്ടിക 4.3 ഈ വിഭാഗത്തിലെ 10 രാജ്യങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

പട്ടിക 4.3 മാനവവികസന സൂചികയിൽ ഏറ്റവും മുന്നിലെ 10 രാജ്യങ്ങൾ

റാങ്ക്	രാജ്യം	റാങ്ക്	രാജ്യം
1.	നോർവെ	5	സിങ്കപ്പൂർ
2	ആസ്ട്രേലിയ	7.	നെതർലാന്റ്സ്
2	സ്വിറ്റ്സർലാന്റ്	8.	അയർലാന്റ്
4	ജർമനി	9.	ഐസ്‌ലാന്റ്
5	ഡെൻമാർക്ക്	10.	കാനഡ

അവലംബം: മാനവവികസന റിപ്പോർട്ട് 2016

ഈ രാജ്യങ്ങളെ ഒരു ഭൂപടത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തു. ഈ രാജ്യങ്ങളിൽ പൊതുവായി എന്തു പ്രത്യേകതകളാണ് കാണാനാകുന്നത്? കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾക്കായി ഈ രാജ്യങ്ങളുടെ ഔദ്യോഗിക-സർക്കാർ വെബ്സൈറ്റുകൾ സന്ദർശിക്കു.

ഉയർന്നതലത്തിൽ മാനവവികസസം ആർജിച്ച 55 രാജ്യങ്ങളാണുള്ളത്. വിദ്യാഭ്യാസവും ആരോഗ്യപരിപാലന സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുക എന്നത് ഇത്തരം രാജ്യങ്ങളിൽ സർക്കാരിന്റെ മുഖ്യ പരിഗണനാവിഷയമാണ്. സാമൂഹ്യമേഖലയിൽ ധാരാളമായി ചെലവിടുന്ന രാജ്യങ്ങളാണ് ഉയർന്ന മാനവവികസനമുള്ള രാജ്യങ്ങൾ. ജനക്ഷേമത്തിനായി കൂടുതൽ ചെലവിടുന്നതും സൽഭരണക്രമവുമാണ് ഇത്തരം രാജ്യങ്ങളെ മറ്റുള്ളവരിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമാക്കുന്നത്.

ദേശീയ വരുമാനത്തിന്റെ എത്ര ശതമാനമാണ് ഈ മേഖലകളിൽ ചെലവിടുന്നതെന്ന് കണ്ടെത്താൻ ശ്രമിക്കു. ഇത്തരം രാജ്യങ്ങൾക്കുള്ള മറ്റു പൊതുവായ സവിശേഷതകൾ എന്തെല്ലാമായിരിക്കും?

ഇതിലുൾപ്പെട്ട പല രാജ്യങ്ങളും മുൻ സാമ്രാജ്യത്വ ശക്തികളാണെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് കണ്ടെത്താനാകും. ഇത്തരം രാജ്യങ്ങളിൽ ജനങ്ങൾക്കിടയിലെ സാമൂഹ്യ അന്തരം കൂടുതലാവില്ല. ഉയർന്ന മാനവവികസനമുള്ള പല രാജ്യങ്ങളും പാശ്ചാത്യ വ്യാവസായികരാജ്യങ്ങളെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നതും യൂറോപ്പിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതുമാണ്. എന്നാൽ യൂറോപ്പിന് പുറത്തുള്ള നിരവധി രാജ്യങ്ങളും ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

India 126th in UN Human Development Index

BS REPORTER
New Delhi, 9 November

Observing that water and sanitation are under-financed compared to military spending in India, a UNDP report has called for adequate funds for such basic amenities so that increased income levels could be successfully translated into human development.

UNDP's Human Development Report 2006, which ranked India 126 globally on Human Development Index, as compared to 127 a year ago, noted that India alone loses 4.5 lakh lives annually to diarrhea, more than any country.

Though the millennium development goal (MDG) of water access has a deadline of 2015, India may take longer to reach there, UNDP Resident Representative Maxine Olson said today.

"The report focuses on water access this year as it cuts across all the MDGs," Olson said, adding that the MDG aimed at enabling each individual to get at least 20 litres of water a day. "India has a higher target of 40 litres a day," she said, referring to the target set by the Union Rural Development Ministry.

Water Resources Minister Saifuddin Soz (right) and Maxine Olson, UNDP Resident Coordinator in India, at the release of Human Development Report, 2006, in New Delhi on Thursday PTI

The report, which was released by Water Resources Minister Saifuddin Soz, takes a hard look at the failure of irrigation systems in the country.

Olson said that though agriculture has been blamed for consuming 80 per cent of water in India, the beneficiaries of the power subsidies are the rich farmers, while the poor still depend on rains.

The report also notes that water harvesting has been on the retreat in India. It says the rise of canal irrigation and the groundwater revolution have led to neglect of traditional systems. Since the 1960s, the number of tanks, ponds and other surface water bodies has reduced by almost a third, thus reducing groundwater recharge capabilities.

The report favours small scale water harvesting systems and check dams, saying that the efficiency claims offered to advance large scale infrastructure are sometimes overstated.

Speaking at the function, Soz said the Artificial Recharge Council for Groundwater set up recently by the government would go a long way in conserving rain water and recharging groundwater.

GOVT QUESTIONS REPORT

PRESS TRUST OF INDIA
New Delhi, 9 November

India, which has been placed 126th in the UNDP Human Development Index, today questioned the ranking, saying comparisons should be between equals.

"Just as you cannot compare Maldives with India, you cannot compare us with countries like Norway, Sweden or Singapore, which are far more developed," Union Minister of Water Resources Saifuddin Soz told reporters here while releasing the UNDP Human Development Report, 2006.

Soz said India had made "spectacular progress" in many fields and it was not necessarily reflected by the index. "The ranking should be on the basis of comparisons between equal countries in terms of size and population," he said, adding UNDP had been comparing big countries like India and China with other smaller countries.

Soz said in future UNDP should think about the ranking system and find new tools to give a more appropriate picture.

The index, which measures achievements in terms of life expectancy, education and adjusted real income, ranked 177 countries with Norway on top and Niger at the bottom.

UNDP Policy Specialist Arunabha Ghosh, however, said the rankings were limited to comparable data. "We do not use absolute numbers but percentage," he said.

മാനവവികസന റിപ്പോർട്ട് 2006 പ്രകാരം ഇന്ത്യ മാനവവികസനത്തിൽ 126-ാം സ്ഥാനത്തായിരുന്നു. എന്നാൽ മാനവവികസന റിപ്പോർട്ട്, 2016 പ്രകാരം ഇന്ത്യ 131-ാം സ്ഥാനത്തേക്ക് താഴ്ന്നു. എന്തുകൊണ്ടായിരിക്കാം ഇന്ത്യ മാനവവികസനസൂചികയിൽ 130 രാജ്യങ്ങൾക്ക് പിന്നിലായത്?

ഇടത്തരം മാനവവികസനമുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ വിഭാഗത്തിലാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ രാജ്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഈ വിഭാഗത്തിൽ 41 രാജ്യങ്ങളുണ്ട്. ഇതിൽ കൂടുതലും രണ്ടാം ലോകയുദ്ധാനന്തരം രൂപപ്പെട്ട രാജ്യങ്ങളാണ്. ഇതിലെ ചില രാജ്യങ്ങൾ കോളനിരാജ്യങ്ങളും മറ്റുപലതും 1990-ലെ സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ പതനത്തെത്തുടർന്ന് രൂപപ്പെട്ടവയുമാണ്. ഈ വിഭാഗത്തിലെ പല രാജ്യങ്ങളിലും ജനകേന്ദ്രീകൃതനയങ്ങൾ നടപ്പാക്കിയും സാമൂഹ്യവിവേചനം കുറച്ചും വേഗത്തിൽ മാനവവികസനം ആർജിച്ചുവരുന്നു. ഉയർന്ന മാനവവികസനമുള്ള രാജ്യങ്ങളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തിയാൽ ഇത്തരം രാജ്യങ്ങളിൽ ജനങ്ങളിലെ സാമൂഹ്യവ്യത്യാസങ്ങൾ കൂടുതലാണ്. ഈ വിഭാഗത്തിലെ പല രാജ്യങ്ങളും രാഷ്ട്രീയ അസ്ഥിരതയ്ക്കും സാമൂഹ്യ ഉന്നമനങ്ങൾക്കും സമീപകാല ചരിത്രത്തിൽ സാക്ഷ്യം വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്.

41 ഓളം രാജ്യങ്ങൾ കുറഞ്ഞ മാനവവികസനമുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ വിഭാഗത്തിലാണ്. പട്ടിണി, ആഭ്യന്തരയുദ്ധങ്ങൾ, രോഗാതുരത എന്നിങ്ങനെ സാമൂഹ്യ അസ്ഥിരതയും രാഷ്ട്രീയ അരക്ഷിതാവസ്ഥയും നിലനിൽക്കുന്ന രാജ്യങ്ങളാണ് ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഏറെയും. വ്യക്തമായി ആലോചിച്ച് രൂപപ്പെടുത്തിയ നയങ്ങളിലൂടെ ഈ വിഭാഗങ്ങളുടെ മാനവവികസന ആവശ്യങ്ങൾക്ക് അതിവേഗ പരിഗണന നൽകേണ്ടതുണ്ട്. മാനവവികസനം സംബന്ധിച്ച അന്താരാഷ്ട്ര താരതമ്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധേയമായ കണ്ടെത്തലുകളാണ് നൽകുന്നത്. മാനവവികസനമില്ലായ്മയ്ക്കു ജനസംസ്കാരത്തെ പഴിക്കുന്ന രീതിയാണ് കണ്ടുവരുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിന്, X എന്ന രാജ്യത്ത് ജനങ്ങൾ Y എന്ന മതത്തിന്റെ അഥവാ Z എന്ന സമുദായത്തിന്റെ അനുയായികളായതുകൊണ്ടാണ് മാനവവികസനമുണ്ടാകാത്തത്. ഇത്തരം പ്രസ്താവനകൾ യാഥാർത്ഥ്യത്തിൽനിന്നും വഴിതെറ്റിക്കുന്നവയാണ്.

ഒരു പ്രത്യേക പ്രദേശത്ത് മാനവവികാസം കുറവോ കൂടുതലോ ആകുന്നതിനുള്ള കാരണം മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് ഏറ്റവും പ്രധാനം സാമൂഹ്യമേഖലയിലെ പൊതുചെലവ് രീതി നോക്കുക എന്നതാണ്. കൂടാതെ രാജ്യത്തെ രാഷ്ട്രീയചുറ്റുപാടും അവിടെ ജനങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യവും ഇതിൽ പ്രധാനമാണ്. ഉയർന്ന മാനവികവികസനമുള്ള രാജ്യങ്ങൾ പൊതുവെ രാഷ്ട്രീയ അരക്ഷിതാവസ്ഥയ്ക്കും അസ്ഥിരതയ്ക്കും അതീതവും സാമൂഹ്യമേഖലയിൽ കൂടുതൽ ചെലവിടുന്നവയുമായിരിക്കും. രാജ്യത്ത് വിഭവങ്ങളുടെ വിതരണവും ഏറെക്കുറെ തുല്യമായിട്ടായിരിക്കും.

മറുവശത്ത്, കുറഞ്ഞ മാനവവികസനമുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ സാമൂഹ്യമേഖലയിലേതിനെക്കാൾ കൂടുതൽ ചെലവിടുന്നത് പ്രതിരോധമേഖലയിലായിരിക്കും. ത്വരിതമായ സാമ്പത്തികവികസനം അസാധ്യമായ രാഷ്ട്രീയ അരക്ഷിതമേഖലകളിലാവും ഇത്തരം രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതെന്ന് കാണാനാകും.

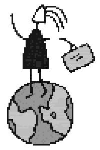

പരിശീലനം

1. ശരിയായ ഉത്തരം തെരഞ്ഞെടുത്തെഴുതുക.

   (i) വികസനം എന്തെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നത് ചുവടെ നൽകിയിട്ടുള്ളവയിൽ ഏതാണ്?

   (a) വലിപ്പം വർധിക്കുന്നു (c) ഗുണപരമായ അനുകൂലമാറ്റം

   (b) വലിപ്പത്തിലെ സ്ഥിരത (d) ഗുണത്തിലുണ്ടാകുന്ന ലഘുവായ മാറ്റം

   (ii) മാനവ വികസനം എന്ന ആശയം ആവിഷ്ക്കരിച്ചത് ചുവടെ നൽകിയിട്ടുള്ളതിൽ ആരാണ്?

   (a) പ്രൊഫ. അമർത്യാ സെൻ (c) ഡോ. മെഹബൂബ്-ഉൾ-ഹക്

   (b) എലെൻ. സി. സെംപിൾ (d) റാറ്റ്സൽ

2. ചുവടെ നൽകിയിട്ടുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഏകദേശം 30 വാക്കുകളിൽ ഉത്തരമെഴുതുക:

   (i) മാനവവികസനത്തിന്റെ മൂന്ന് അടിസ്ഥാനമേഖലകൾ ഏതെല്ലാം?

   (ii) മാനവവികസനത്തിന്റെ നാല് പ്രധാനഘടകങ്ങൾ ഏതെല്ലാം?

   (iii) മാനവവികസനസൂചികയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ രാജ്യങ്ങളെ തരംതിരിക്കുന്നതെങ്ങനെ?

3. ചുവടെ നൽകിയിട്ടുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഏകദേശം 150 വാക്കുകളിൽ ഉത്തരമെഴുതുക:

(i) മാനവവികസനം എന്നതുകൊണ്ട് എന്താണ് അർഥമാക്കുന്നത്?

(ii) മാനവവികസനസങ്കൽപ്പത്തിൽ സമത്വം, സുസ്ഥിരത എന്നിവ എന്താണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുക.

പ്രോജക്ട്/പ്രവർത്തനം

അഴിമതിരഹിതമായ 10 രാജ്യങ്ങളെയും ഏറ്റവും അഴിമതിയുള്ള 10 രാജ്യങ്ങളെയും കണ്ടെത്തി പട്ടികപ്പെടുത്തുക. മാനവവികസനസൂചികയിൽ ഈ രാജ്യങ്ങളുടെ മൂല്യം താരതമ്യം ചെയ്യൂ. നിങ്ങൾക്ക് എന്തെല്ലാം നിഗമനങ്ങളിൽ എത്താനായി? ഏറ്റവും പുതിയ മാനവവികസന റിപ്പോർട്ട് ഇതിനായി നോക്കുക.